83.7

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3

Wilno, dnia 16 października 1931 r.

Nr. 535.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Aidas" o roli Ligi Narodów w obliczu ostatnich wypadków politycznych.

"Lietuvos Aidas" Nr.2 31 z dn.13.X.1931 r. Art.p.t."Ciężki egzamin w Genewie". Streszczenie:

Przed paru dniami rozpoczęła się w Genewie nadzwyczajna sesja Rady L.N. w związku z konfliktem chińsko-japońskim. Nigdy jeszcze zapewne od chwili sprawy wileńskiej prestige Ligi Narodów nie był tak na szwank wystawiony jak obecnie.

Jak się zdaje, Liga Narodów nie zdoła jednak zapobiec rozwojowi wypadków i rządowi nankińskiemu nie pozostaje bodaj nic innego jak wypowiedzieć Japonji wojnę. Gdyby się to stało, byłoby to wielkim ciosem dla Ligi Narodów, gdyż zarówno Chiny jak Japonja są jej członkami. Ucierpiałby również na tem pakt Kelloga, podpisany przez oba te państwa. Za trzy miesiące ma się zebrać konferencja rozbrojeniowa. Gdyby wypadło jej odbywać posiedzenia przy huku armat, los jej byłby zgóry przesądzony. Liga Narodów zaś utraciłaby conajmniej połowę niezbyt wielkiego zresztą autorytetu, jaki dziś posiada. Pakt Kelloga okazałby się świstkiem papieru bez znaczenia. Jedyną nadzieją wszystkich państw byłby tylko oręż. Innemi słowy rozpoczęłyby się zbrojenia o wiele intensywniejsze niż dotychczas. Wojna chińsko-japońska miałaby więc doniosłe skutki nie tyle pod względem materjalnym co psychologicznym.

W związku z tem, zrozumiała jest troska w sferach Ligi Narodów i wielkie zainteresowanie wypadkami na dalekim Wschodzie. Liga Narodów zdać musi egzamin, od którego wyniku zależeć będzie jej los. O ile uda się L.N. konflikt chińsko-japoński rozstrzygnąć, w takim razie L.N. egzamin zda. W przeciwnym razie dozna instytucja genewska ciosu, który mieć będzie decydujące znaczenie.

Kronika.

Wyrok Trybunału Haskiego w sprawie kolei Landwarów-Koszedary. Trybunał Międzynarodowy w Hadze na podstawie istniejących układów międzynarodowych, t.j. rezolucji Rady Ligi Narodów z 10 grudnia 1927 roku, art. 23 paktu L.N. i konwencji kłajpedzkiej z 8 maja 1924 r. nie uznał obowiązku Litwy otwarcia odcinka linji kolejowej Landwarów-Koszedary. Wobec tego, Trybunał nie uważał za właściwe rozpatrywać przedstawionych przez Litwę t.zw."obecnych okoliczności".

Konferencja prawników państw nadbałtyckich. Jak podaje "Liet.Keleiwis" /Nr.237/, odbywa się w Łotwie konferencja prawników państw nadbałtyckich. Litwa reprezentowana jest przez prawników Żukowskiego, Biłę i Borejszę.

Udekorowanie urzędników łotewskich orderem Gedymina. Jak podaje "Lietuvos Aidas" /Nr. 231/, min.pełnomocny Litwy w Rydze p.Dailide udekorował radcę łotewskiego Ministerstwa Sprawiedliwości Bukowskiego i prezesa Izby Sądowej Zwejnieksa orderem Gedymina 3-go stopnia z okazji konferencji prawników państw nadbałtyckich.

Reprodukcja okładki "Trimitasa" w "Pedeja Bridi". Jak podaje "Lietuvos Aidas" /Nr.231/, znana z antypolskich wystąpień łotewska "Pedeja Bridi" zamieściła w jednym ze swych ostatnich numerów reprodukcję okładki z "Trimitasa", przedstawiającą paszczę zwierzęcia, które wbija kły w Litwę, Łotwę i Estonję. Zwierzęciem tem ma być Polska. Reprodukcję nazwała "Pedeja Bridi" "interesującą".

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

S y t u a c j a g o s p o d a r c z a L i t w y n a p o d s t a - w i e r a p o r t u I z b y H a n d l o w o - P r z e m y s ł o w e j.

W dn.23 września r.b. odbyło się plenarne posiedzenie Izby Handlowo-Przemysłowej w Kownie, na którem wygłoszony został raport w sprawie sytuacji gospodarczej Litwy w ciągu pierwszego półrocza r.b. Raport ten podajemy w streszczeniu na podstawie "Dnia Kowieńskiego" Nr.231 i 232 z 12 i 13 października:

Naogół sytuacja gospodarcza kraju wykazała w pierwszej połowie r.b. pewne pogorszenie w porównaniu do roku ubiegłego. Tłumaczy się to dalszym rozwojem światowego kryzysu gospodarczego. W poszczególnych gałęziach gospodarki krajowej sytuacja przedstawiała się jak następuje:

R o l n i c t w o .

Światowy kryzys odezwał się szczególnie w rolnictwie. Nadprodukcja światowa artykułów rolnych oraz spadek cen ujemnie wpłynął na zdolność nabywczą rolnika litewskiego, oraz wogóle na jego materjalne resursy. Wpływ ten jednak złagodziły częściowo kredyty, udzielane rolnikom przez Bank Ziemski, częściowo zaś w porę rozpoczęte przejście gospodarki zbożowej na hodowlaną. Urodzaj w tym roku jest spodziewany w przybliżeniu taki sam, co i w roku ub.Od tegorocznych zbiorów i możliwości realizacji produktów gospodarki hodowlanej będzie też zależało w jakim stopniu nadal będzie Litwa odczuwała wpływ przesilenia gospodarczego na litewskie życie ekonomiczne.

H a n d e l w e w n ę t r z n y .

Zmniejszenie zdolności nabywczej rolników odezwało się na obrotach handlu wewnętrznego, który, z wyjątkiem niektórych branż, naogół wykazuje tendencję zmniejszania się. Ujemny wpływ wywarło tu również spóźnione lato, powodując zmniejszenie handlu sezonowego. Tem częściowo należy tłumaczyć, iż niektóre firmy znalazły się w ciężkiej sytuacji, a nawet zawiesiły wypłaty. Naogół handel wewnętrzny w okresie sprawozdawczym był słabszy niż w tym samym czasie w roku ub.

P r z e m y s ł .

Od światowego kryzysu gospodarczego przedewszystkiem ucierpiał litewski przemysł eksportowy /np.celulozy, obróbka lasu, lnu/. W przemyśle zaś, pracującym wyłącznie na potrzeby rynku wewnętrznego, w porównaniu z rokiem ub.znacznych zmian nie zaszło, jakkolwiek zmniejszenie zdolności nabywczej ludności rolniczej oczywiście, i tutaj miało swój wpływ. Natomiast wytwórczość materjału budowlanego wobec ożywionego tegorocznego sezonu budowlanego mogła swe obroty nawet zwiększyć. Co się tyczy cen wyrobów przemysłowych to i tutaj dał się zauważyć spadek z jednej strony na skutek tańszych surowców, z drugiej zaś - wielkiej konkurencji zagranicznej.

H a n d e l z a g r a n i c z n y .

Handel zagraniczny Litwy w półroczu r.b. jest bierny. Pasywa jego wynoszą 2,2 milj.lt., gdyż eksport stanowił 137,3 milj.lt. import zaś 139,5 milj.lit. W porównaniu z takim samym okresem 1930 r. obecnie eksport był o 21 milj., zaś import o 6,9 milj.lit.mniejszy. Czyli, jak widać, światowe przesilenie dotknęło również litewski handel zagraniczny, wpływając na zmniejszenie jego obrotów.

Zestawienie poszczególnych pozycyj eksportowych zawiera nast.tabela:

E k s p o r t w m i l j . l i t .

		1931 .	1930 .
zwiększył się	mięsa	12,9	5,2
"	masła	3,3	2,5

		1931 r.	1930 r.
zwiększył się	sera	0,5	0,3
"	jaj	30,5	24,0
"	zboża	29,8	21,5
"	siemienia	5,5	2,5
"	nawozów	19,5	2,8
zmniejszył się	koni	8,3	13,7
"	rogacizny	11,4	17,5
"	świń	69,2	82,8
"	mleka	1,0	2,9
"	skór	0,8	1,2
"	papierówki	14,4	65,0
"	berwion i desek	28,2	48,0
"	forniru	1,6	2,4
"	celulozy	19,1	28,6
"	lnu i pakuł	4 ,8	8,2

Do zwiększenia eksportu dopomógł rząd, utrzymując stałe ceny niektórych produktów spożywczych. Zaś przyczyny zmniejszenia eksportu są wyżej wymienione. Z nich należy zwłaszcza wskazać na prowadzenie ostatnio przez Niemcy polityki celnej pod hasłem: "Massnahme zum Schutze der Landwirtschaft". Do samych tylko Niemiec eksport litewski w ciągu 5 miesięcy r.b. zmniejszył się o ok.25 milj.lit., tymczasem import z Niemiec zmniejszył się tylko o 4,2 milj.lit. Zwiększyć eksport Litwie udało się w tym roku do Belgji, W.Brytanji, Francji i Stanów Zjednoczonych. Zmiany zostałe w głównych pozycjach wwozu przedstawiają się jak następuje:

Import w milj. lit.

		r.1931	.193o.
Wzrósł:	żelaza	14,3	13,5
	cementu	46,7	24,2
	produktów nafty	16,5	14,0
	prod.węgla	118,2	85,8
	surowców włókien.	0,8	0,5
	maszyn i samochodów	3,8	3,2
zmniejsz.	śledzi	5,2	6,8
	cukru	11,8	12,8
	tytoniu	0,4	0,5
	szkła	1,0	1,4
	tłuszczów i olejów	0,9	1,8

Bez zmian pozostał wwóz: nawozów sztucznych, blachy, tkanin i przędzy.

Ciekawem zjawiskiem jest, iż w r.b.importowała Litwa znaczną ilość nawozów sztucznych /ok.40 tys.tonn/, podczas gdy również nawozy sztuczne eksportowane były z Litwy /15 tys.tonn/ do ZSSR, Łotwy a nawet Niemiec.

Jak wynika z powyższej tabeli zwiększył się zwłaszcza wwóz towarów potrzebnych na cele budownictwa i przemysłu. Natomiast zmniejszył się wwóz towarów bezpośredniej konsumcji, co tłumaczy się z jednej strony pozostałym z roku ub.znacznym zapasem /np.cukru, tytoniu/, a z drugiej strony świadczy o zmniejszeniu się zdolności nabywczej konsumentów, co się uwydatnia nietyle w imporcie, co w handlu wewnętrznym.

Handel zagraniczny co do poszczególnych krajów przedstawia się nast.: Aktywny bilans osiągnął handel z W.Brytanją, Łotwą i Belgją, zaś w stosunku do pozostałych państw bilans handlowy wykazuje mniejsze lub większe pasywa.

Pozatem nadmienić należy również o rozszerzeniu sieci traktatów handlowych w roku bież., a mianowicie o zawartych traktatach z Rumunją i Estonją, przez co wytworzono w zasadzie dla eksportu litewskiego niemniej pomyślne warunki, niż te, z których korzysta eksport innych krajów do tych państw.

Atoli prognozy oparte na handlu międzynarodowym nie dają podstaw dziei, by w najbliższym czasie konjunktury i możliwości eksportu się poprawiły. /c.d.n./